

Pe trei ori în septemana: marcuri-a
vineri și duminică; în septemanele cu
știri înse numai de două ori.

Preț pentru monarhia:
pe un an . . . 10 fl. — cr. v. a;
pe jumătate de an 5 " " "
pe un patraru . . . 2 " " "
Pentru România și strainetate:
pe un an . . . 30 franci;
pe jumătate de an . . . 15 "

ALBINA

Prenumeratiunile se facu la si prin amici
corespondenti ai nostri, la toate postele, și
de a dreptu la Redactiune, Station-gasse
Nr. 1, unde sunt a se adresa toate crite
privatice și o. Cele nefrancate nu se pri-
mescu, cele anonime nu se publica.

Pentru anuntii și alte comunicatiuni de
caracteru privat, se raspunde câte 6 cr. de
intra; repetitiile se facu cu pretu scadutu.
Taxea cronice de 30 cr. v. a. pentru
odată, se anticipa.

Invitare la prenumeratiune pentru

„ALBINA”

pe alu II-lea semestru, resp. alu 3-lea
trimestru de anu 1876, ce se incepù cu 1.
av. pretiurile și conditiunile remanendu
de pana acuma, precum se afla ele
anuntate mai susu în fruntariu.

Inlesnirile ce suntemu plecati a face
prenumerantiloru în lipsa de medilóce, le
framam în nrulu 63.

Essemplarie complete de la 1. iuliu
avemur destule.

Pol'a este: mintiun'a și con- trastulu!

Bag' s'ema că domni nostri și cu erozii
de la péna tienu, cumca prin strigare
respoteri în lume: „triumfu! Turculu
a batutu de a stinsu pre slavi, pre crea-
ti! Nimiciti sunt contrarii nostri de mórte,
móri din Oriente, se tr'iesca Mohameda-
nu, dragulu de elu, viéti'a și speranti'a
e!” prin atare strigare dicemur ei tienu
că intr' adeveru asecura invingerea și
sfulu barbarulu și crudulu loru amicu.

În fapta inșă tendinți'a loru nu pôte fi
de cătu: pre d'o parte a influinți'a spa-
supre cei ce din aceste părți ar dorî se
intr' ajutoriu crestiniilor, și a descura-
re cei ce dóra ar mai cugetá că, dupa
ce vine Austro-Ungaria, dupa Mohamo-
— Dualisti; pre d'alta parte, a-si justi-
faintea lumii simpatia cu spurcaciunea
ara asiatica din Oriente, ore-si-cum dove-
pre acést'a de eroica, brava, plina de
și asiá dara indreptatita d'a stepanî
trale, în tocmai casi domni magiari ai
ni!

Pricepemur deci: din vase ca ale domni
nostri nu pôte esí altu sunetu de cătu de
turcescu, de basi-bozucu și cercheru.
a e summ'a cultura, umanitate, perpe-
pentru ei, casi pentru turci; aci se con-
identitatea de idei, interese, scopuri!

Ei bine: suntemu în curatu, și în acésta
talia nu ne vomu mai amagi se credemur
trariulu. Cu tóte acestea ni bate la ochi și
vede pre stupida manier'a domniloru d'a
oblu, d'a-si contradice la totu momen-
d'a mistificá tóte bine. Acést'a li tradá
a órba și slabitiunea desperata, încátu
cimu, se-ii compatimimur ori se ne indig-
a!

Pe pagin'a prima, de essemplu, cetiramur
în „Ellenör” unu lungu siru de telegrame,
ni vestescu pusetiunile escelinti ce au
armatele serbesci și eroismulu cu care
înfrunta pretotindeni atacurile turcesci, și
a dáu'a pagina, în acelasu nru cetimur, că
ciunea armatelor serbe atátu este se
perata, în cătu chiar nici din Beligradu nu
vinu telegrame de cătu posomorite!

Asiá și prin alte foi austro-magiare. În-
columna cetimur, cum Russia ne'ncetatu
cite cu gramad'a bani, arme, munitiuni,
licamente cu sute de medici și alte persóne
tru cautarea ranitiloru; și numai de cătu
salalta columna, că Russiai nici că-i pasa
sferintiile slaviloru din Oriente, că fi-a

sumutiatu în contra Turcului, și acum nu vré
se scie de ei, etc!

La unu locu publica acelesi foi, că în tabe-
rele serbe tóte lipsescu și bietiloru combatanti
nu li se dá regulatu nici soldulu, ma nici pane:
indata dupa aceea la altu locu în acelesi foi
cetimur, că bani sunt destui, pane și alimente
în abundantia și nime nu suferá lipsa!

Cu unu cuventu: *mintiun'a și contradi-
cerea* este caracterulu reporturiloru foiloru
domnesci despre resbelulu din Oriente, și vai
de acél'a, carele s'ar luá d'upa acele reporturi,
câci confusiunea curendu l'ar duce în cas'a
nebuniloru! —

Inca o proba de contradicere și mintiuna.

De septemane încóci, di de di bucinara
în lume foile domniloru nostri, că Grecii nu
voru se scie de vr'o aliantia cu Serbia și resp.
cu slavii în contra Turciloru, ba din contra,
că Grecii cu intusiasm se îngagiara de vo-
luntari în armat'a turcesca.

Astadi nici aceste foi turcesci, scrise în
limb'a magiara și germana, nu mai potu ascunde
că Grecia din respoteri face pregatiri pentru
resbelu în contra Turcului și anume notése că
din Grecia s'au tramisu agenti pe insul'a
Candia, pentru d'a o rescólá în contra Tur-
ciei!

Er în cătu pentru intusiasmulu Greci-
loru ce intrara de voluntari la turci, apoi de já
se constata, că numai pre pucini greci vaga-
bundi de pe stratele Constantinopolei s'au în-
gagiatu, pre cari inșă éca cum îi condamna și
infera foile grecesci din Athena:

„Softete, adeca teologii și juristii tur-
cesci, cari apucara armele ca se-si apere na-
tionalitatea și legea parintiloru loru, sunt
demni de tóta laud'a. Acei greci inșe, ce se in-
rolar de voluntari la turci, suntu nice rene-
gati, lapedati de traditiunile parntiloru loru
și contrari fora Ddieu ai stindartulu cresti-
tinu; ca atari ei ar meritá ca de urechi se fie
spandiurati în copacii de pre drumu, pentru a
servi de essemplu tuturoru celoralalti greci,
cari dóra ar mai avé pofta de a se degradá!”

Acésta sententia pare-ni-se că se potri-
vesce de minune asupra tuturoru renegatiloru,
adeca a celor ce se îngagiara strainulu și
paganulu în contra nationalitatei și legii
proprie. —

Budapesta, în 29 iuliu n. 1876.

De pe campulu de resbelu nici pana
astadi n'avemur se înregistrámu sciri de în-
semnetate, căci multu asteptatele loviri mari
și decisive inca nu s'au datu. Totu ceea ce se
vestesce este, că de trei dile curgu ciocniri
parțiali între ante-posturi, atátu pe lin'a
dintre Saiciar-Alessinati și Vidinu-Nissa, cătu
și pe cea dela Mitrovicia-Novibazar-Novova-
rosiu-Visegradu; în vr'o lovire mare inșe nu
s'au îngagiatu nicairi.

Asta împrejurare necesiesce forte tare
mai ales pe turcofilii, căci ei vedu acú cumca
intr'adeveru nepotinti'a Turcului este caus'a
de nu mai urma lovirile decisive, de ora ce
acú la Turci e rondulu și ei sunt în pusetiun-
nea a luá ofensiv'a, ceea ce si vestira și pro-
misera a face inca de vr'o doue-spre-diece
dile, dar fora a fi avutu curagiulu a o face
pana acilea.

D'apoi érasu se mangaia turcofilii di-

cendu-si că de buna s'ema de aceea nu se ia
inca ofensiv'a, căci se astepta în totu minutulu
sui ea la tronul lui Abdul-Hamid, fratele lui
Muradu alu V., care va se iée însusi comand'a,
și fiindu militariu escelinte, elu de buna s'ema
va se puna mai iute capetu resbelulu și se
infrene pe Serbi. Adeverulu inșe se vede a fi
că dieu Turcii n'au curagiulu a se apucá de
ofensiv'a; de aci apoi ei tragana lucrulu de
astadi pe mane, — ceea ce pote convine și
Serbiloru, și unoru poteri europene, — pana
ce dóra se vor încaiará în acestu resbelu și
poteri europene.

Ne-avendu a înregistrá deci de pe campulu
de resbelu nici o scire pozitiv'a, nici chiar
despre ciocniri parțiali, mai însemnámur
numai cu privire la resbelu, că Lesianin a
depusu comand'a dela Timocu, luand'o Cerna-
ief peste tota armat'a dela Saiciar-Alessinati;
de asemenea Zach se retrase dela comanda
în urm'a unui morbu, er comand'a peste oșteá
serba de aici se dede lui Ciolacu Antici, care
în lovirile parțiale de pan' acilea se destinse
prin vitegia la mai multe ocasiuni. Astu feliu
armat'a serba stá acú sub comand'a lui Cer-
naief, Antici și Alimpici.

Din Constantiana s'osescu sciri totu mai
misteriose despre sultanulu Muradu V. Unele
ni spunu că elu e gat'a se abdica, ba că a și ab-
disu dela tronul, din caus'a mórbului; altele
ni spunu că e asiá de morbosu, de în totu
minutulu i se astepta mórtea, și de aceea s'a
numitu frate-so Abdul Hamid de regente;
apoi altele ni spunu că chiar a și moritu, și
anume că pe incetulu a fost inveninatu. Din
tóte se vede că cu elu se joca acelasu jocu, ce
se joca și cu unchiu-so Abdul-Aziz, numai
cătu că dóra e alta mana mai precauta, care
lucra la mórtea lui.

Destulu că astadi peste totu se ocupa
lumea cu urmatoriulu sultanu, Abdul Hamid,
pe care turcofilii lu-lauda multu ca barbatu
de mare spiritulu, militariu escelinte, amatoriu
de reforme, cu unu cuventu „non plus ultra”
de calificatu pentru a scapá imperati'a tur-
cesca de prepaste. D'apoi asiá au bucinatu
acesti-a și despre Muradu, și acú ni-lu descriu
de totulu totu slabanogu și de nemica. Ne
tememur că asiá vor pati-o și cu astadi multu
laudatulu Hamidu, căci nu-i potere care se
pota oprí rostogolirea putregaiulu de Turcu
în prepaste.

Budapesta, în 29 iuliu n. 1876.

Nu potemur a nu notá aci pentru lectorii
Albinei unele enunciate slave solene, cari
atátu de multu coincid cu ale nóstre păreri,
mai de multu manifestate.

„Politik” din Praga, celu mai solidu și
resolutu organu alu slaviloru din Austria, scrie
în nrulu seu de alalta-ieri, joi, ca reflexiune la
corintiele și cóbele dualistiloru nostri austro-
magiari pentru caderea Serbiei astfelu:

„D'eca Serbia astadi ar fi trantita, de ce
s'o apere Ddieu: apoi numai atunci ar in-
cepe dantiulu cu grosulu, și acést'a ar fi ceva,
ce ar aduce o viudecare radicala a reului, de
care este mare trebuința la noi. D'eca lad'a
cu crerii în capulu arpadistiloru și pseudo-ma-
giariloru ar fi în ordíne, ei mai pre susu de
tóte ar trebui se dorésca, ca Serbia se învinga
și se nu fie de lipsa interventiunea. Pentru ca

insa ei se doréscă acéști'a, ar fi de lipsă se cugețe, ceea-cé nu este datu fîa-carui omu." —

—Dilele trecute foile Vienése, de bunasema pentru vr' unu scopu alu loru politicu, ca dupa o parola incepura a vesti lumei, că *chir slavismulu din Austria afla cu cale ca Bosnia se se anesseeze Monarchiei noastre.*

Dupa aceste vestiri órbe, alte foi ce voiau a se areta mai nedepedinti dóra de inspiratiuni de susu, marcara situatiunea asiá, că de óra-ce slavii nostri aproba si lauda in privinti'a intreprinderii si anesseezei politic'a d-lui *Andrássy*, apoi acésta politica trebuie se fie gresita, fiindu planurile slaviloru pururiá contrarie intereseloru adeverate ale Monarchiei noastre. Facia de acéstea, totu in nrulu de alalta-ieri alu „Politicea“ se dá cea mai respicata si solena desmintire, atátu pretensiunii absurde, că slavii austriaci ar dori anesseeze Bosnia, cátu si observárii nu mai pucinu absurde, că slavii in care-va puntu ar aprobá si partini politic'a d-lui *Andrássy*!

Nu, Domne feresce, asiá se sprime Politik, ca se dorimu noi a sprigini pre dlu *Andrássy* si asteliu a-ii periclitá positiunea; din contra noi dorimu se remana la putere si pre calea de pona acum, dupa svatulu lui *Tizza* si *Klapka*; cáci numai pre acésta cale vomu ajunge curendu, a ni se poté ajutá radicalmente! Adeca colosalii retaciri a d-loru magiari se tienu la Slavi cá voru duce la caderea dualismulu si emanciparea pentru totu de un'a a popóraloru injugate de elu.

Cum se pórtă Romanii in lupta?

Sunt trei septemane de candu de buna séma ticalosi'a turcéscă, ce inspira pre multi politici botesati si nebotesati, juru imprejuru de noi scóse la lumina si respandi prin mai intréga press'a europena, cumca bataliónele compuse din Romani in taberele serbiane, atátu de netrebnice se aretara ori unde ajunsera a stá facia 'n facia cu turcii, incátu dupa prim'a puscatura a acestora, aruncendu puscetele de la sine, óluara la sanetós'a cari in catro, mai rapíndu cu sine inca si alte corpuri de armate de prin prejuru, si asteliu causandu multu reu si mare rusine ostivóloru serbesci, din care cauza de repetite ori in taber'a atátu cea delu Saiciaru, cátu si cea dela Nissa, acele batalióne trebuiru pedepsite esemplarmente, chiar prin diecimare!

Acéste faime infami multu ne-au supératu si indignatu. Am cautatu se li dâmu o interpretatiune logica, rationabile, pentru casulu déca ele s'ar dovedí adeverate, (a se vedé nrulu 61,) dar totu o data am cerutu se ni se constate adevéruleu seu ne-adeverulu; intr'un'a ne-am adresatu si noi de a dreptulu cátra amicii nostri cei mai aprópe de teatrulu resbelulu, rogandu-ii se nu crutie nemié'a pentru de a cáscigá cea mai deplina si positiva deslucire in cauza!

De atunci si nici pana astadi inse faimele infami nu incetara; foile, anume cele magiare si magiaróne, si preste totu cele dualistice de dincóci si de dincolo de Laita, mai pre fie-care diua ni aducu reporturi despre ticalosi'a si poltroneri'a soldatiloru romani din taberele serbe, mergendu pona acolo, incátu buna óra „*Kel. Népe*“ déjá detrage pre cele vr'ó 16—17,000 de Romani din nrulu combatentiloru serbi, ca pre unii cari nemié'a nu ajuta, ma inca strica!

Intr' aceea jói'a trecuta din dóue parti de o data ni sosira cele mai positive si competinti respunsuri la intrebárilé noastre.

Unu amicu din Mehadia, trecendu Dunarea pe la Turnulu-severinu la Cladova, de acolo caletori la *Raduevati*, satu mare romanescu pre malulu dreptu alu Dunárii in Serbia, d' aci se repedi pou' la *Negotinu*, capital'a districtulu romanescu de la Timocu, si acolo se intelni si vorbi cu mai multi, chiar venitii din taber'a de la Saiciar si cari participasera la luptele intemperate acolo. Densulu, dupa petrecere de dóue zile prin acele parti, retornandu la

Baziasiu ni scrise, că s'a convinsu nu simplu, ci indiectu, cumca faimele respandite despre poltroneri'a seu necredinti'a soldatiloru romani, sunt scarniri malitiosé infami; de óra-ce Romani, m'ar ca an unelo stancari asupratiloru serbi, totusi astadi candu celu m'arudu barbaru alu popóraloru si alu crestinitatii este se cotrupéscă si nimicéscă patri'a diu tóte pterile, cu tóta resolutiunea si bravur'a selupta contra turciloru rivalizandu cu celu mai eclatante succesu cu fratii loru compatrioti serbi! E adevératu că in taberele serbesci fura casuri de desertare si poltroneri'a, inse peste totu in acele tabere fura mai numai serbi si numai ici colea cáte unu Romanu; dar la pedepsirea esemplare firesce că si dintre Romanii fura cáti-va esecutati. Si asta imprejurare fu care dede apoi ocaziune gureloru relele a de faimá pe Romani si a încercá prin ast'a desbinare intre Romani si Serbi. Ast'a inse nu succede cáci nici chiar unu unicu casu de poltroneri'a si desertare nu s'a ivitu la Romani pe unde luptara ei singuri seu in majoritate, si asiá peste totu Serbiu cu incantare vorbescu despre eroismulu batalióneloru romane!

Apoi si mai de pretiu si precisa este deslucirea ce ni aduse in persóna unu domnu serbu, trecendu de adreptulu din taber'a lui *Cernaef* in susu spre Viena, Praga, Berlinu. Acést'a ne incredintieza, că insusi Domnótorulu *Milanu*, intielegandu faimele de prin foile nemtiloru si ale magiariloru despre Romani, a facutu intrebare si cátra *Cernaef* si cátra *Les anin*, că ce este adevéruleu? Ér acésti'a ambii numai de cátu i-au respunsu, că nu numai unu evenimentu nu este adevératu despre pretins'a portare rea si poltróna a soldatiloru romani, ci di contra aceia numera intre cei mai bravi; „totu insulu unu erou,“ se se fie spusu Lesania, si prin tóte acele parti se reconóscé generalmente, că brigad'a romana de la *Negotinu* este prim'a, cea mai brava si curagiosă, carea nu scia de cátu a inaintá si a taiá pururiá standu in fruntea armatei! Apoi numai dupa aceea vine brigad'a *Simezdiei*, cea pururiá mai vestita in tíera.

Asiá dara, dupa acéste lamuriri secure, trebuie se reconóscemu, că Romanii din armat'a Serbiei sunt pré demniíi frati: ai Romaniloru ce assaltara la 1863 Custozza si deciseru lupt'a, si ai celoru ce totu atunci la Sadowa unicii secerara lauda si reconosciintia pentru eroismu si bravura!

Scopulu publicatiuniloru mintiunóse si infami despre ticalosi'a si poltroneri'a la Romanii din armatele Serbiane, nu mai incapé iadoiéta că este deci: intrig'a si calumni'a. Voru fratii de cruce ai barbarulu de turcu, ca pe d'o parte se ne vateme reu, pre d'alta se ne instraine de cátra fratii Serbi, pentru d'a ii slabi pre acésti'a si a descuragiá lupt'a in contra barbarulu de turcu. Dar nu li se va prinde brans'a 'n barba! . . .

Ceva despre Serbia.

Cottulu *Torontalu*, iuliu 1876.

Stimate dle redactoru! Numai celu ce are ocaziune se amble astadi prin partile noastre póte se-si faca intipuire de nelinisea si agitatiunea de cari e cuprinsu totu sufletulu romanescu de pe aici. Nici nu-i minune, cáci traimu in timpuri tare anormali; multimea de necesari interne ne despoia de linisea sufletesca, apoi vuetulu tunuriloru in apropiarea nostra ne puse in o mare stare de nelinisea si nesecuritate pentru viitoriu. In acésti timpuri critici deci credu a nu fi prisositoriu a spune in publicu fie-care ceea ce scimu, ca asiá mai usioru se potemu a ni formá cu toti Romanii opiniune cátu mai corespondietorie intereseloru noastre vitali si se ne ingagiámu cu totii la o tienuta ce mai securu ne póte duce la realisarea aspiratiuniloru noastre. Voiu se contribuescu si eu la ast'a prin unele notitii despre Serbia.

La 1848 am avutu multu de lucru cu

cetatieni din Serbia si apoi si acu' duoi ane fost prin Serbia pana la *Svilianitia* din colu de riulu Morava; asi sci deci se spunu multe ce ne intereseza, astadi inse nu mi se pare oportunu a le atinge tote si nici spatiulu „*Albani*“ pote nu mi-ar stá la despusetiune. Voi se spunu deci numai unele generalitati, é la tempu potrivit voi completá acéstu reportu.

Amblandu eu prin Serbia, firesce că m'am interesatu multu a afia ceva si despre Romanii ce audiám si sciám că locuiescu in acésta tíera. Nu mi-a trebuit multu pana se dau de ei, cáci sunt multi, la 300,000 de sufete, dupa cum me incredintiara ómeni de reputatiune din Serbia, si Romani si Serbi.

M'am pusu deci in atingere cu Romanii nostri de aici si m'am incredintiatu pre deplinu, că ei sunt in tóte respectele fratii adevérati ai nostri! Vorb'a loru e limpede romanesea, intru nemiéu mai pucinu latina decátu a nostra; datenele si moravurile loru casi ale noastre; portulu loru mai peste totu asemenea cu a Romaniloru de pe la Lugosiu, apoi nici consciint'a nationale, cumca adeca ei sunt Romani, intru nemiéu nu li e stirbata si nici nu e cu multu mai pucinu desvoltata decátu in noi, si de aci apoi si aspiratiunile loru sunt acelesi cu ale noastre. Ei locuiescu dintrolalta dela Techia de pe Dunare spre sudu catra riulu Timocu si spre sudu-ostu prin muntii despre Bulgaria; va se dica: Romanii din Serbia locuiescu tocmai pe unde-su cele mai insemnate pusetiuni strategice, pe unde totu de a un'a se templara cele mai crancene loviri in resbelele Turciloru cu crestini si pe unde vedemu că si in resbelulu de facia se luara despusetiuni pentru a se dá lovirile decisive.

Standu astu feliu trebile, este lucru pré firescu, că acésti Romani, in micuti'a Serbia, contribuescu multu la sustienerea statulu serbeacu in tempu de pace, ér apoi de aici precum de o parte totu insulu potu precepe, cumca acésti Romani in multele resbele crancene dintre Turci si crestini au avutu, si au si astadi, se aduca mari si multe sacrificie in avere si sange, in tocmai asiá ni dovedesce si istori'a că ei au si adusu de acele sacrificie, si de buna séma se va dovedí ast'a si in istori'a resbelulu actualu de emancipare.

Ei bine; cum stau inse acésti frati ai nostri cu folosele ce trebuie se li deé statulu pentru sacrificiele ce i aducu ei in sange si bani, si cum vine de despre acésti Romani nu mai audi povestindu-se decátu in timpuri de pericie pentru Serbia si si atunci dóra numai de reu?!

Ast'a n'ar mai trebui spusă celoru ce au fost sub stepanirea besericesca a Serbiloru dela noi; apoi de greutatea acéstu jugu au intipuire mai multu seu mai pucinu chiara si si-au castigatu informatiuni cam toti Romanii din imperati'a abisburgica. Cu totii deci ni-am poté face intipuire despre sortea adevérata a fratiloru nostri din Serbia, cáci ei stau si mai multu la discretiunea Serbiloru autonomi de acolo, decátu steteramu noi la a celoru dela noi; contra asupririi acestora noi adeca mai aveamu celu pucinu mangaiarea de a ne poté plange la cei mai mari si peste Serbiu nostri, fratii nostri din Serbia inse sunt cu totu totu lipsiti si de atare mangaiare slaba. Apoi acu poti dar usioru deduce, care e sortea fratiloru nostri din Serbia.

Si astu-feriu pare că ar fi chiar de prisos se descriu eu in adevératele colori si cu de amenuntulu sortea acelor frati ai nostri din Serbia, dar si momentulu nu-mi se pare chiar potrivit. Tocmai de aceea atingu deci aci numai in generalitate, că Serbia necum se deé fratiloru nostri de acolo folosele ce au se astepte ei dela statu pentru sacrificiele ce aducu ei intru sustienerea statulu, si necum se li se deé barem ceva ajutoriu dela statu pentru desvoltarea loru naturale; dar Serbia a inceputu si urma unu adevératu resbelu de desnatiionalisare contra fratiloru nos-

tri ne-iertandu-li acestora nici barem a-si infiantia scole din pung'a loru si pana si din berică alugandu-li limb'a si inlocuindu-li-o cu cea serba!!!

Ti-se face perulu maciuca candu numai audi, d'apoi si candu vedi cum-su tractati acesti frati ai nostri. Dar me retienu a insira acele lucruri dureroase chiar in aceste momente critice; atinsei inse acestea pentru a insemna ca fratii serbi ar trebui se cugete odata, ca dieu nu e pre bine asiá si ca astufeliu ei facia de Romanii din Serbia sunt tocmai casi Turcii facia de Bosniaci, Hertiegovieni si Bulgari, precum si ca Magiarii facia de noi si de serbii dela noi. Séu dora ei nu vedu ca unde au dus'o Turcii pe asta cale si nu potu prevedé, ca si Magiarii si toti tiranii mici, ba chiar si cei mari trebuie se ajunga pe asta cale in prepaste?

Standu astu-feliu lucrulu, desi noi din anima dorimu succesulu serbiloru in lupt'a loru de emancipare contra barbarului de turcu si bucurosi am fi a-ii spriginí, totusi ei potu precepe ca noi resp. Romania, nu potemu a primi fora multa reserva apelurile ce ni facu ei intru a-ii urma in lupt'a de emancipare; caci noi scimu ca avemu conatiionali in Serbia si ni este cunoscuta trist'a sorte a acelor, si astu-feliu la apelurile serbesci ca se ne ingagiámu si noi in lupt'a loru pentru emancipare, indata ni aducemu aminte de subjugarea fratilor nostri si asiá nu ni vine a dá pre multu crediementu sinceritatii serbesci. Si in asta tienuta ne cam intari si proclamatiunea lui *Milano*, in carea nici unu cuventu nu se adreseza supusiloru sei romani, desi „campulu merleloru“ a fost adapatu pre din destulu cu sangele acestora si multe siroie de sange romanesca mai cursera si sub Milosiu in resbelulu eliberarii Serbiei. Apoi din asta imprejurare noi am precepe forte usioru ne-despusetiunea batalioneloru romanesci din Serbia d'a dá peptu cu oatea turcesca, caci omeni nostri se vor fi intrebatu pote, ca de ce se-si verse ei sangele sub nume si flamura loru atátu de asupritoria. Dicemu ca „am precepe“ ast'a tienuta a batalioneloru romane din Serbia, si o dicemu asiá, pentru ca acu cetimu ca in foile serbesci e desmintita faim'a, ca Romanii n'ar fi voitu se dee peptu cu Turcii, ba din contra audimu multi serbi laudandu peste mesura bravura „Siumadinatiloru“ = Padureniloru — caci asiá nemescu serbii cu altu nume pe „Vla“ = Romanii din Serbia. Noi ne bucurámu tare de ast'a, dar fratii Serbi ar poté si ei precepe, ca ce nu s'a templat astadi, se pote templá mane si poi-mane, de-ora-ce este lucru pre firescu ca si fratiloru nostri Romani, numiti de serbi „Siumadinati“, li se va uri pote odata cu glum'a. Apoi chiar si scorniturele aceste despre nesupunerea batalioneloru romanesci, inca sunt una admonitiune catra fratii serbi, ca ei dieu ar meritá ca „Siumadinatii“ se se porte asiá facia de ei.

Cu unu cuventu: Fratii serbi se iee bine de sema, ca Romanii, precum dorescu emanciparea slaviloru si a tuturoru poporeloru subjugate, astufeliu dorescu casi fratii loru de pe totindenea si si din Serbia se se bucre de tote libertatile ce dá adeveratulu statu de cultura pentru sacrificiele ce aducu cetatienii sei intru a-lu sustiené. Apoi pe asta base, precum si-redica Romanii vocea pentru tote poporele subjugate, intocmai asiá vor trebui se faca mai ales si pentru fratii loru, si la tempu protivitu voru trage naintea tribunalului lumei culte pe toti calcatorii de drepturi si confiscatorii de libertati, numesca-se ei Turci, Magiarii ori chiar frati Serbi; ér adevurul va trebui se-i decule pe toti acei tirani, mai iute, ori mai tardiu. Auditi, frati Serbi?

In acestu intielesu ni splicámu noi esti dela tiera reservele Romanimeii facia de resbelu serbo-turcu. Forte bine.

ip.

Demnu de turcii nostri!

Avemu constitutiune, avemu lege, pre cari domnii magiari de la putere si amantii loru dela pressa le numescu „ale poporului“, „liberali in cea mai deplina mesura“, dupa cari poporul insusi se administrá, adeca prin dregatori de elu insusi ales!

Acum trei ani si mai bine, domnii magiari desfiintara graniti'a militare, provincialisand'o si prefacend'o in comitate. Asiá s'a nascutu *Comitatulu Severinului*, de la Caransebesiu pon' la Orsiova si Biserica-alba, cu o poporatiune de 120,000 de suflete, intre cari 97 procente Romani.

Parol'a érá si este: a introduce si indulci acestu poporu, — ce pona acum a gemutu sub vérg'a de feru a absolutismului neamtiescu, — in libertate si in scol'a de „selfgouvernement“, adeca de autonomia, de guvernare de sine.

Inceputulu l'au facutu domnii magiari prin acte de celu mai turcescu absolutismu, aducendu din lumea larga nisce omeni in fruntea comitatului, cari nici nu cunoscau acestu poporu si limb'a lui, nici nu aveau picu de iubire catra elu si nici consideratiune de libertate, dreptate, ecitate.

Administratiunea absoluta de trei ani a comitatului Severinului, din punctulu de vedere alu libertatii si constitutiunei este unu adevratu siru de scandale, si poporulu asiá s'a familiarisatu cu libertatile, si cu cultur'a si dreptatea si umanitatea domniloru, incátu deca s'ar pune astadi la votu, sufletu de omu nu s'ar afia carele se nu reclame de o suta de ori mai bine absolutismulu neamtiiului, vérg'a de feru a generaliloru, coloneniloru, maioriloru si capitaniloru austriaci!

Ei bine, trecura trei ani, si astadi vinu foile domniloru a lauda pre poporatiunea comitatului Severinu, adeca pre Romani, ca s'au portatu forte bine si au facutu mare progresu spre libertate, in véti'a magiara constitutiionale; si apoi incarca cu laude pre tiranii cei mici, pusi de domni in fruntea Comitatului, si ca se-i prepare si mai multu pre acei Romani pentru libertatea magiara, in locu d'a li dá o data si loru dreptulu de a-si alege pre reprezentantii loru centrali si cercuali, conformu legii, ei, absolutistii in constitutiune, adeca domnii stepanitori, de nou se pusera si li denumira dintre veniturile straine pre funtionarii din fruntea comitatului totu omeni unulu ca unu neconoscuti, ne placuti, chiar blamati pe aiurá ca atari!

De vice-comite numira pre ginerele ministrului *Scende, Pausz János* cu numele, unu omu, carele pre unde a ambiatu si petrecutu, a lasatu dupa sine urme urite; de proto-notariu pusera pre unu *Mosvay László*, adusu prin comisariulu regiu dlu *Ujfalussy* din lumea larga, séu cum se dice din *Satmariu*! Precandu adeca bietii omeni ai nostri se bucurau ca scapara de fesceliturele ce pana aci se ingamfara in aceste posturi cardinali, si se socotiau seriosu, ca unde ore se-si gasésca, ca se-si aléga ei pre cei mai demni barbati, éta ca domnii se ingrigira parintesce de a-ii usurá de grigi!

Acum e vorb'a se se denumésca in asemenea modu noui dregatori si prin cercuri. Intr' adevuru demnu lucru de turcii nostri si libertatea loru.

L. Temestóra, in iuliu 1876.

(Éca cum mergu lucrurile la Aradu!)

Nemic'a nu póte caracterisá noulu spiritu ce predomnesce astadi in cei redicati prin complotu la putere in dieces'a Aradului, ca si vorbele si faptele loru. Aci vinu a vi tramite o proba autentica, eclatante, si ve rogu se o inserati in fói'a nostra „*Albina*“, pro eterna memoria, ca se se scie, cum in anulu Domnului 1876, a vorbitu si tractatu conducerea constitutiionale a unei diecese autonome cu o corporatiune constitutiionale autonoma; care a fost limbagiulu crestinetatii si alu umanismului

acelei confuzeri facia de cel confuzi de sine.

Dar pentru mai buna pricepere si apre-tiure a actului, trebuie se premitu o scurta explicare.

Comun'a cea mare si puternica romana gr. or. din Banatu-Comlosiu, precum se scie si din cele multe aretári prin „*Albina*“, siepte ani de d'le de la introducerea statutului organice, diu caus'a intrigeloru si foradelegiloru celoru doi popi bogati si invetiati, séu adeca egoisti si absolutisti din crescutu pona 'n talpe, n'a fost in stare a se organisá si constituf si a-si administrá ea iusasi afacerile bisericesci, scolari si fundationali, conformu legii, si nici macar a-si deschide pentru cei peste 600 de copii de scóla o a dóu'a si a treia classe, ba chiar nici cea una essistente a o tiené in stare cum se cade! Tandem aliquando asta primavéra, veni *Babesiu* ca comisariu consistoriale, si facu ce facu, aduna unu sinodu parochiale de 400 crestini, prin maioritatea cea mare alese unu Comitetu si o Epitropia non plus ultra, luá averea bisericesca din manele nelegali ale preotului *Bogdanu* pre langa inventariu si totu asiá o dede in manele legalei Epitropie, compuse din cei mai avuti si onorabili barbati ai poporului, si prin medilocirea acestora la momentu sistemisá si deschise si proveidiu provisorialmente cu invetiatoriu o a dóu'a classe scolare, astfeliu spre uimirea lumei de juru imprejuru, in trei zile implinindu aceea ce de ani 5, 6, 10 si 20 si 25, indesiertu s'au opintitu a medilocí multime de autoritati si comisiuni scolari si consistoriali.

Se intielege ca omeni, adeca uneltele órbe ale celoru doi popi, numai de catu incepura a tipá si schioná de mórte, strigandu catra Consistoriu si catra guvernulu magiara, nóa atátu de parintescu (!) ca li s'a facutu mare nedreptate; acusandu pre dlu Episcopu ca a datu man'a cu rebelulu *Babesiu* in contra loru si astfeliu provocandu inchisitiiuni peste inchisitiiuni, pre cale politica si bisericesca, cari inse tote firesce ca nu potu avé altu resultatu, decátu acel'a, ca se voru constata blastematiile blastematiloru, ér procederea intiepleta, loiale si energica a lui *Babesiu* va remané o binecuventare pentru biserica si poporulu din B. Comlosiu.

Ei bine. Doue luni dupa instalarea Comitetului si Epitropiei bisericesci, si primirea averii si subscrierea inventariului despre acela li vine unu avisu popescu-protopopescu, ca se platésca o suma mare de bani pentru niscari odejdie, comandate de preotulu *Bogdanu* si dóra de cumnatu-seu protopopulu *Sierbanu*. Comitetulu dice: Nu scimu chiar nemic'a despre aceste odejdie; nu scimu nici se ne lipsa de ele, nici se le fie comandatu competenti'a nostra bisericesca, si nici nu le afiámu in inventariu! Dati-ne conclusiuni legale ala Sinodului si Comitetului, apoi vomu plati, séu aducei caus'a naintea sinodului parochiale, adeca a universitatii credintiosiloru din locu, si deca se va reconósce indreptatirea comandei, numai decátu vomu depune banii; altfeliu nu.

Ce póte fi mai corectu si conscientiosu, mai logicu, mai dreptu si mor-le, decátu pasirea si responsulu Comitetului si a Epitropiei! Dar dlu protopopu, firesce aci parte interesata in cestiune, face reportu d-lui Eppu despre renitentia Comitetului si a Epitropiei, cine mai scie cu ce coloru descriindu acest'a renitentia. Si ce se vedi! Éca ce mandatu si mandra si intiepleta instructiune vine d-lui protopopu de la Aradu:

Nr. 1719 Pr. Pré On. D-le Protopresbiter! La relatiunea Pré On. D'ale din 21 ale curintei, referitória la pedecela ce intimpini la comitetulu parochiale de acolo intru essolvirea odajdieloru bisericesci, procurate de curendu pre bas'a conclusului sinodale par. din anulu trecut, Ti-se respunde ca, dupa ce sinodulu si comitetulu par. si-a datu odata consensulu loru la procurarea acelora, acuma nu mai este de lipsa aprobarea comitetului, si asiá n'ai se mai aducei caus'a inaintea lui, ci

si numai cu epitropii besericeii de odata, s'eu deca acest'a nu s'ar poté, atunci pe unulu este unulu inaintea On. DTale chiamandu a-li spune, ca deca pe cutare di nu voru plati banii pentru odajdii, atunci se voru suspinde din deregatori'a loru, si li se voru lua chiaile macar si cu *assistintia civile*, si se voru dá altora.

Totu aseminea se urmedi si cu preotulu Grozescu, de cumva ar fi si la elu o chia de la d'ad'a besericii, si de cumva si elu s'ar contraria, adeca se lu-citezi inainte-Ti si se-i demandi pana 'n cutare terminu se elibereze banii pentru odajdii, caci altcum va fi suspinsu de la oficiu si bineficiu Parochului Grozescu seu si celoralalti se li dai se cetesca in-sisi acest'a dispusetiune a nostra, se veda ca noi amu aflatu de bine a dispune asiá, apoi despre tota procederea pre On. DTale se iei protocolu cu toti cei renitenti si se-lu asterni in coci. De cumva unulu ori altulu din ei n'ar voi a comparé naintea pre On. DTale se-lu citezi prin pretur'a politica, si asiá se resolvi acest'a cauza, er' de cumva preotulu Grozescu nu s'ar presentá inaintea pre O. DTale, pre densulu in casulu acest'a lu-vei aretá incoci. Aradu, in 27 iuniu 1876. Ioanu Metianu, mp.

Nu credemu, ca candu-va in vieti'a sa parintele Eppu se fi subscrisu o hartia atatu de neçalita si ne'ndreptatita ca acest'a. Este, cum se vede, oper'a unui omu fora tota sciintia si esperinti'a, care devenitu pre braciele clicei la potere, traiesce in intipuirea, ca oficiulu seu este alu unui basia turcesu, care n' are decatu se poruncesca si amenintie dupa cum lu-taia capulu, ca raiatele trebuie se se plece si se asculte!

Firese, parintelui protopopu atat'a i-a trebuit. Mi ti-i-a luat pre epitropi unulu cate unulu la trei parale, si apoi ti-a citatu nainte sa pre veteranulu parochu si presiedinte alu comitetulu parochiale F. Grozescu, unulu dintre cei mai venerabili si vechi servitori ai altarului si mi ti-l'a dascalitu si moji-citi si magariu, sciti asiá dupa scol'a becheronilor: dar nu i-a folositu nemic'a! Barbatii fruntasi ai poporulu din B. Comlosiu au convictiuni si sunt omeni patiti, prin brutalitate nu li impune nime. Ei si-au sciutu procurá destulu ucasului episcopescu si i-au sciutu face numai decatu critic'a si in materia si in forma, aflandu numai mintenu ca nici intr'o privintia nu corespunde nici legii, nici dreptatii, si asiá au decisu a dá recursu si a cere satisfactiune.

Deca este adeveratu, ca cerut'a solvire se intemeieza pre vr' unu conclusu alu sindului seu comitetulu parochiale, apoi acest'a dora se va poté si dovedi; deci dovedesca-se si voru plati; er' deca nu se poté dovedi, apoi probabilmente va fi unu abusu la mediocu: deci cerceteze-se si pedepsesca-se acel'a!

B. Comlosienii de o suta de ori s'au convinsu, ca vai ce pucine sunt asiá, pre cum le scriu dnii Sierbanu si Bogdanu; dar s'au convinsu despre acest'a din destulu si Consistoriulu si Episcopii Aradului toti cati se perondara de vr'o 10 ani incoci; ei bine, cine va sili pre poporulu patitu se creda orbisiu, in contra celei mai bune sciintie a loru, tote cate afla de bine a pretinde dnii Bogdanu si Sierbanu; nota bene: unu preotu si unu protopopu ne-alesi de nime, ci octroati de susu, prin influintia straina, asupr'a capului poporulu! Suntemu de cea mai firma credintia ca rezultatulu Recursulu va fi retragerea mandatulu unilateralu si ordenarea essaminarii seriose a lucrulu. —

Varietati.

** (Totu mai bine.) Catu de tare jace naltulu Ministeriu la anima progre sulu si interessulu civilorlu sei, mai dovedesce

si alu duoilea manifestu alu aceluiasi catra impiegatii statulu din tienutulu Sabiiului. Dupa ce cu primul ofertu maranimosu, platindu-li adeca instructoru anume pentru studiarea limbei statulu, nu ajunse nici unu rezultatu, acu ca se nu sufera patri'a, s'a induratu sapientulu guvern u a mai plati instructoru si pentru alte trei luni. Credemu ca in urm'a acestui pasu energicu impiegatii, dupa espirulu acestoru trei luni, voru sci dora mai multu din limb'a statulu de catu au sciutu la inceputulu primeloru prelegeri. Atari esemple ne punu in uimire asupra istetimei Naltulu guvern u, aretandu-ni ele catu de bine scie elu folosi tesaurulu statulu. Ce lipsa avem noi de scóle, de cultur'a si binele pporulu? Magiarii s'o pota duce cu domni'a de astadi pe mane pentru a lucrá la magiarsare, apoi fie si statulu numai de adi pe mane, cetatienii se vor acomoda dupa impregiurari, dar pana ce natiunalitatele gusta libertatea magiara, ele trebuie se si verse sudorea pentru a contribui chiar cu pung'a loru la magiarsarea lorusi. Cine a si mai vediutu ca ele se pretinda cate si mai cate dtepturi in statulu magiaru si totusi se nu invetie limb'a statulu, care le apera atatu de parintiesce? Nainte deci guvern u parintiescu, caci tare buna-i calea ast'a pentru a deschide ochii celoru orbi.

** (Despre Adunarea generale de estu tempu a Asociatiunii trane) atinseramu intr'unu nr trecutulu ca se facu pregatiri ca ea se reesa catu mai splendida. Astadi putemu adauge, ca celebrulu artistu din Bucuresci d. L. Wiesth s'a ingagiatu si a promis Comitetulu arangiatoriu ca inca va participe la concertulu ce se va da cu ocaziunea Adunarei. Asemene s'a promis a lua parte si corulu zelosu alu Brasioveniloru. Achirarea acestoru puteri, cu deosebire a renumitulu Wiest, speramu ca va contribui multu la splendorea festivitatii.

** (Denumire.) Comitetele supremu alu cottulu Severinu a denumitu pe notariulu com. Georgiu Beke din cottulu Timisiu, de subpretoriu in cerculu Teregovei.

** (Intrebare ni se facu din mai multe parti.) ca „de unde se potu capeta stipendia pentru studintii romani seraci?” — Respundemu prin acest'a tuturor: precatu scimu noi, pentru tote stipendiele, ori unde si ori cate sunt de datu, se publica concursu prin foile nationali; deca nu se publica, apoi de se ma — nu sunt stipendie de datu.

Invitare.

Subscrisulu Comitetu si-ia libertate a rogá pre toti acei onorati domni, cari voru a participe la „Adunarea generale a Asociatiunii transilvane” ce se va tiené pentru estu-anu in Sabiu la 10 Augustu a. c. a se insciintia la presidiulu acestui comitetu celu multu pana in 6 Augustu ca acest'a se pota face pentru incartirarea onoratoriloru participantii inca de timpuriu dispositiunile necesarie si se se pota orienta despre numerulu locuintieloru de lipsa.

Sabiu, in 15 iuliu 1876.

In numele Comitetulu festivu locale: E. Macellariu, presiedintele, Dr. N. Olariu, secretariulu.

Citatiune edictala.

Iancu Gerg'a din Rusc'a, cottulu Severinulu, fostulu inf. alu reg. de granitia Nr. 13, carele dela batalia dela Königgrätz au peritu fara a i se scl urm'a, se citeza in terminu de unu anu si una di a se presentá naintea scaunulu protopresbiterale de aicea, caci la din contra si in absintia lui se va aduce sentintia in procesulu inten-

tatu de soci'a lui Maria, pentru despartire totala.

Caransebesiu, 13 iuliu 1876.

Nicolau Andreevici, protopresbiteru, presied. la Scaun prot.

Publicatiuni tacsabili.

CONCURS.

Concursu — se deschide pentru postulu docentale la scol'a romana confesionale gr. or. din Sarcia-romana, in Comit. Torontalulu, cu terminu pana in 15 Augustu a. c. st. v. in care di antemeridie se va tiené si alegerea.

Emolumente suntu: 104 fl. v. a.; sare 28 kgr. si 3 gr.; luminari 8 kg. si 40 gr.; grau 15 Hl. 98 l. si 74 cl. la care apartiene macinatulu gratis dela comuna; cucuru 12 Hl. 29 l. si 80 cl.; lemne tari 3 M. 79 cm. si 3 mm; paie 11 M. 37 cm. si 9 mm. din cari are a fi incaldita si localitatea de prelegeri; pamentu de aratura 4 jugere; gradina 1/4 intravilana; Cortelu liberu cu tote apartenintiele sale si dela immormentari, unde va fi chiamatu, 50 cr.

Comun'a a decisu ca recurintele se fie absolutu 4 clãssi gimnasiali seu reali; totusi acesta decisiune de feliu nu altereza §. 13 din Statutulu Org. si §. 7 din instructiunea Consistoriale pentru inspectorii cercuali din 15 Nov. 1873 Nr. 1477/347 sc. Deci recurintele dupa legile scolarie pe deplinu se-si ajustedie petitiunea sa adresata Onor. Comitetu parochialu din Sarcia-rom. pe recepise tramitiendu-o inspectoratulu din Iancavidu per Lega-Sot.-György in Comitatu Torontalulu. Recurintele nesmintitu la unu servitiu divin u in vr'o dumineca se se presente in biseric'a respectiva spre a-si aretá desteritatea in cantare si tip'cu. Sarcia-rom. in 20 iuniu v. 1876.

Comitetulu parochialu,

In contielegere cu mine: Ioanu Popoviciu, parocu si inspectoru.

1—3

Se escrie concursu pentru vacantea parochia incopiata cu statiunea invetiatoresca din M. Seicu, protopresviteratulu Beliiului. Emolumentele parochiale suntu: a) pamentu aratoriu de 14 cubule, b) Una bradie de cucurudiu dela tota casa, 90 numere, c) stolele indatinate; cele invetiatoresci: a) In bani gata 16 fl. v. a., b) 12 cubule de bucate, 1/2 grau, 1/2 cucurudiu, c) 8 orgii de lemne din cari este a se incaldi si scol'a, d) cartiru liberu cu gradina.

Doritorii de a ocupa acesta parochia suntu avisati a-si asterne petitiunile loru la adm. protopresviterale Iosifu Pintia, p. u. Hollód, in Gyanta pona in diu'a de 1. august v. candu se va tiené si alegerea.

M. Seicu, la 9 iuniu v. 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu mine: Iosifu Pintia, adm. protopresviterale.

1—3

Pentru vacantea parochia gr. or. din Comuna Serbova, protop. Jebelulu, comitatulu Timisiulu, se escrie de nou concursu pana in finea lunei lui augustu st. v. a. c.

Emolumentele suntu: 30 jugere de pamentu aratoriu, in sa pana la desplatirea restantiei de contributiune in sum'a de 300 fl. in totu anulu se esarendéza 10 jugere; stol'a usata si dela 125 case cate 1/4 de grau seu de cucurudiu.

Doritorii de a ocupa acesta parochia au a-si tramite recursule instruite dupa statut. org. dlui protop, Alessandru Ioanoviciu, in Jebelu pana in finea lui augustu 1876.

Serbova, in 12 iuliu 1876.

Comitetulu parochiale,

in contielegere cu dlui protop. tractuale.

1—3